

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ 2026
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ &
ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ και ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ του ΔΠΘ
ΕΝΩΣΗ ΘΡΑΚΩΝ

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ Ν. ΕΒΡΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Ν. ΕΒΡΟΥ
ΓΕΝΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ του ΚΡΑΤΟΥΣ (ΓΑΚ ΕΒΡΟΥ)
ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΠΑΣ ΕΒΡΟΥ

4^ο Επιστημονικό Συνέδριο Τοπικής Ιστορίας
Alexandroupolis Encomium (Αλεξανδρούπολης Εγκώμιο)
«Η Αλεξανδρούπολη και η περιοχή της: Ζητήματα Ιστορίας και Πολιτισμού»

21-22-23 Μαΐου 2026

ΑΠΟΘΗΚΗ 2, ΛΙΜΑΝΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

Πρόγραμμα

1^Η ΗΜΕΡΑ, ΠΕΜΠΤΗ, 21 Μαΐου 2026

18.30 – 19.00 Προσέλευση

19.00 – 19.30 Έναρξη – Χαιρετισμοί

Ιωάννης Ζαμπούκης, Δήμαρχος του Δήμου Αλεξανδρούπολης

Χρήστος Δερμεντζόπουλος, Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Έλενα Σώκου, Συντονίστρια στο Γραφείο Πρωθυπουργού για τη Βόρεια Ελλάδα, Εκπρόσωπος της Κυβέρνησης

Δημήτριος Γαλαμάτης, Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης

Φανή Μπαχαρίδου, Θεματικός Αντιπεριφερειάρχης Οικονομικών, Πολιτισμού και Εθελοντισμού της Περιφέρειας ΑΜΘ

Νάντια Μαλακόζη, Πρόεδρος Ένωσης Θρακών

19.30 – 19.50 *Τοπικές σπουδές, Ιστορία και Λαογραφία: Μία δυναμική και εξελισσόμενη σχέση, **Μανόλης Γ. Βαρβούνης, Πρόεδρος Συνεδρίου,** Καθηγητής Λαογραφίας του Τμήματος Ανθρωπιστικών Σπουδών του ΔΠΘ – Διευθυντής Εργαστηρίου Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας*

19.50 – 20.30 Ακολουθεί τιμητική εκδήλωση, με απονομή επαίνων στο Περιοδικό «Ο Φάρος της Αλεξανδρούπολης», στην εταιρεία «PRISMA Electronics» και στον κ. Λευτέρη Χαβιάρα.

2^η ΗΜΕΡΑ, ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 22 Μαΐου 2026

ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρείο: **Μανόλης Γ. Βαρβούνης**

09.00– 09.15 Προσέλευση

09.15 – 09.30 *Τεχνητή Νοημοσύνη και εκπαίδευση **Βασίλης Καρκατζούνης,** Γενικός Γραμματέας της Ειδικής Γραμματείας Τεχνητής Νοημοσύνης και Διακυβέρνησης Δεδομένων*

09.30 – 09.45 *Αρχαϊκές διαδρομές στα Γυμνάσια Αλεξανδρούπολης (1920-1970) στο Τμήμα Γ.Α.Κ. Έβρου, **Ευανθία Βλυσίδου** Προϊσταμένη Γ.Α.Κ. Έβρου*

09.45 – 10.00 *Χορεύοντας με τον χρόνο, 1^ο Γυμνάσιο «Λεονταρίδειο»*

10.00 – 10.15 *Οι ρίζες μας, οι ιστορίες μας 2^ο Γυμνάσιο*

10.15 – 10.30 *Αλεξανδρούπολη Ελεύθερη... 3^ο Γυμνάσιο «Δόμνα Βισβίζη»*

10.30 – 10.45 *Ο ποταμός Έβρος: Ιστορική μνήμη και σύγχρονες περιβαλλοντικές προκλήσεις, 3ο Γυμνάσιο «Δόμνα Βισβίζη»*

10.45 – 11.00 *Εμείς και οι άλλοι μαζί στην ίδια πόλη, 4^ο Γυμνάσιο «Θεόδωρος Κάστανος»*

11.00 – 11.15 *Η κυρά Δομνίτσα- η καπετάνισσα της Αίνου, 5^ο Γυμνάσιο «Ελένη Φιλιππίδη»*

11.15 – 11.30 *Ιστορικές διαδρομές και αναδρομές στον τόπο μου, 6^ο Πειραματικό Γυμνάσιο*

11.30 – 11.45 *Αναβιώνω έθιμα, σώζω αξίες, Γυμνάσιο Ανθείας*

11.45 – 12.00 Συζήτηση

12.00 – 12.15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρείο: **Δημήτριος Γαλαμάτης**

12.15 – 12.30 *Η ιεροκανονική και ποιμαντική μέριμνα του Οικουμενικού Πατριαρχείου διά τὰ Τμήματα Δεδέ-Αγάτς καί Φερρών (1875-1887), **Θεόδωρος Μεϊμάρης,** Μητροπολίτης Σελευκείας, Καθηγητής Πατριαρχικής Ανώτατης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Κρήτης*

12.30 – 12.45 *Πόλη γεννημένη από λοιμώξεις: Το πολεοδομικό παράδοξο και η τεχνική*

ενηλικίωση του Δεδέαγατς (1870-1912). Μια μετα-ερευνητική σύνθεση για την ίδρυση και την εξέλιξη της πόλης, Αθανάσιος Βάλλας, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακός φοιτητής του ΔΠΘ

12.45 – 13.00 *Το Νοσοκομείο «για τους φτωχούς και τους άστεγους» στο Δεδέαγατς, από τα πρώτα σύγχρονα ιδρύματα υγείας στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, Σταύρος Κιοτσέκογλου, μέλος Ε.ΔΙ.Π. του ΔΠΘ*

13.00 – 13.15 *Βυζαντινές εικόνες-μάρτυρες της τοπικής ιστορίας της Αλεξανδρούπολης, Ελένη Πλακωτή, Διδάκτωρ Θεολόγος-Μουσικός, Διευθύντρια Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Έβρου*

Συζήτηση

13.15 – 13.30 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

ΤΡΙΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρείο: **Θεόδωρος Μειμάρης**

13.30 – 13.45 *Το ρυμοτομικό σχέδιο του Δεδέαγατς και οι Ρώσοι, Μιχάλης Πατέλης, Ερευνητής-Συγγραφέας*

13.45 – 14.00 *Στεγάζοντας την πόλη: ένα μισθωτήριο των Ανατολικών Σιδηροδρόμων του 1876 και η οικοδομική συγκρότηση του οθωμανικού Δεδέαγατς έως το τέλος του 19ου αιώνα, Αικατερίνη Κάλτσου, Υπ. Διδάκτωρ Δημογραφίας του Τμήματος Ανθρωπιστικών Σπουδών του ΔΠΘ*

14.00 – 14.15 *Από το Κάραγατς στην Αλεξανδρούπολη. Πολιτιστική κληρονομιά σιδηροδρομικών της Αλεξανδρούπολης, Νικόλαος Σπιτάλας, Καθηγητής Αρχιτεκτονικής ΔΙΠΑΕ και Académie de Versailles*

14.15 – 14.30 *Από το Δεδέαγατς στην Αλεξανδρούπολη: Η εξέλιξη της πόλης μέσα από τα μεταναστευτικά και προσφυγικά ρεύματα του 20ού και 21ου αιώνα, Γεωργία Τσανοσίδου, Υποψήφια Διδάκτωρ Δ.Π.Θ., Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Θράκης*

14.30 – 14.45 Συζήτηση

ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρείο: **Θρασύβουλος Παπαστρατής**

17.30 – 17.45 Προσέλευση

17.45 – 18.00 *Οι δικηγόροι και η Δικαιοσύνη στην Αλεξανδρούπολη στα πρώτα χρόνια μετά την ενσωμάτωση, Πέτρος Αλεπάκος, Δικηγόρος-Συγγραφέας*

18.00 – 18.15 *Οι πρόσφυγες στην Αλεξανδρούπολη. Πολιτισμική, κοινωνική και αθλητική διαμόρφωση, Ανέστης Γιαννακόπουλος, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (Ε.Ε.Π.) του Τ.Ε.Φ.Α.Α. Κομοτηνής*

18.15 – 18.30 *100 χρόνια από την διαχάραξη των Ελληνοτουρκικών Συνόρων 1926-2026, Νικόλαος Γκότσης, Πρόεδρος του Ιστορικού Μουσείου Φερών*

18.30 – 18.45 *Αλεξανδρούπολη και πέριξ: μια μικρασιάτικη μικρογραφία. Ο ποντιακής καταγωγής εκπαιδευτικός, Παναγιώτης Ζηκουρίδης, Αφροδίτη Ζηκουρίδου, Εκπαιδευτικός*

18.45 – 19.00 Συζήτηση

19.00 – 19.15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ - ΚΑΦΕΣ

ΠΕΜΠΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρείο: **Ανέστης Γιαννακόπουλος**

- 19.15 – 19.30** **Αλέξανδρος Κρήτης**, *αυτός ο άγνωστος πατριώτης*, **Θεόδωρος Κυρκούδης**, Διδάκτωρ Ιατρικής, Προϊστάμενος στη βιβλιοθήκη της Ιατρικής σχολής του ΔΠΘ
- 19.30 – 19.45** *Εμφύλιος πόλεμος (1946-1949) η έκφραση και ο αντίκτυπος του εθνικού τραύματος στην ευρύτερη περιοχή της Αλεξανδρούπολης*, **πατήρ Αθανάσιος Γραμμένος**, Διδάκτωρ Θεολογίας ΑΠΘ, Εφημέριος στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου Νέας Χηλής
- 19.45 – 20.00** *Η πορεία ενός λατρευτικού χώρου: Η ιερά συναγωγή Αλεξανδρούπολης*, **Θρασύβουλος Παπαστρατής**, Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω, Συγγραφέας
- 20.00 – 20.15** *Αρμενικός Σταυρός του Ελέους "ΓΕΡΕΒΑΝ" Αλεξανδρούπολης – Ο Εθελοντισμός στην πόλη μετά τη Μικρασιατική καταστροφή*, **Ανίτα Τατεοσιάν**, πρώην Πρόεδρου Αρμενικού Σταυρού Ελέους «Γερεβάν» Αλεξανδρούπολης
- 20.15 – 20.30** *Η κοινωνική πρόνοια στην Αλεξανδρούπολη την εποχή του μεσοπολέμου*, **Θεοδώρα Λαμπέα**, Εκπαιδευτικός, κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος ΔΠΘ
- 20.30 – 20.45** Συζήτηση

3^η ΗΜΕΡΑ, ΣΑΒΒΑΤΟ 23 ΜΑΪΟΥ 2026

ΈΚΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρείο: **Νάγια Δαλακούρα**

- 09.45 – 10.00** Προσέλευση
- 10.00 – 10.15** *Αρχείο Γρηγόρη Γ. Χρυσοστόμου και η σημασία του για την ιστορία της Αλεξανδρούπολης*, **Αλεξάνδρα Μαρίνα Δαπουδάνη**, Επίκουρος Καθηγήτρια στο Τμήμα της Ελληνικής Φιλολογίας του Κρατικού Πανεπιστημίου της Άγκυρας - **Δημήτριος Γ. Μερκούρης**, Ιστορικός
- 10.15 – 10.30** *Έπεα και τεκμήρια για την ιστορία της Αλεξανδρούπολης (Η αναγκαιότητα τεκμηρίωσης όσων έχουν γραφτεί και ειπωθεί για την τοπική ιστορία)*, **Νικόλαος Β. Πετρίδης**, Ιστορικός-Συγγραφέας
- 10.30 – 10.45** *Ζητήματα της κριτικής έκδοσης των διηγημάτων του Ν. Β. Φαρδύ*, **Θεοδώρα Χριστοφίδου**, κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος ΕΑΠ - **Θανάσης Κούγκουλος**, Επίκουρος Καθηγητής Σημειωτικής: Λογοτεχνική ανάλυση και πολιτισμική ερμηνεία του Τμήματος Ανθρωπιστικών Σπουδών του ΔΠΘ
- 10.45 – 11.00** *Τεκέδες και τουρμπέδες του Έβρου: ιερή γεωγραφία, μνήμη και ψηφιακή τεκμηρίωση των χώρων του μυστικού Ισλάμ στη Θράκη*, **Ιωάννης Μυλωνέλης**, Εκπαιδευτικός, Υπ. Διδάκτωρ Θεολογίας στο ΑΠΘ
- Συζήτηση
- 11.00 – 11.15** ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΚΑΦΕ

ΈΒΔΟΜΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρείο: **Θανάσης Κούγκουλος**

- 11.15 – 11.30** *Ρυθμοί της Θράκης σε διαβαλκανικό επίπεδο: Εθνομουσικολογικές προσεγγίσεις και επιτόπια εμπλοκή στο πεδίο, **Αλέξανδρος Ριζόπουλος**, Διδάκτωρ Εθνομουσικολογίας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου*
- 11.30 – 11.45** *Μορφολογική και σημασιολογική προσέγγιση των τουρκικής προέλευσης επωνύμων της Αλεξανδρούπολης, **Ευάγγελος Μπετσιδης**, Φιλολογος τουρκικής γλώσσας*
- 11.45 – 12.00** *Μαγκάλια στον δρόμο την παραμονή της Πρωτοχρονιάς: Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις στον σύγχρονο αστικό χώρο της Αλεξανδρούπολης, **Σταυρούλα Παπαχατζίδου**, Φιλολογος, Υπ. Διδάκτωρ Κοινωνικής Ανθρωπολογίας*
- 12.00 - 12.15** *Το Λαογραφικό Μουσείο Καππαδοκικής Εστίας στην Αλεξανδρούπολη: Η συλλογή, οι άνθρωποι, τα συναισθήματα, η μνήμη, **Νάγια Δαλακούρα**, Μουσειοπαιδαγωγός-Συγγραφέας - **Ζήσης Μπουρμάδης**, Υπεύθυνος του Λαογραφικού Μουσείου*
- 12.15 – 12.30** **Συζήτηση - Συμπεράσματα**

Κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων του συνεδρίου θα λειτουργεί έκθεση αντικειμένων από τα ΓΑΚ Έβρου, το 2^ο Γυμνάσιο Αλεξανδρούπολης (επιμέλεια: μουσειολόγοι **Σοφία Όλγα Παπαϊωάννου**, **Έφη Καραντώνη**) και την Αρμενική Κοινότητα στο ΦΟΥΑΓΙΕ της ΑΠΟΘΗΚΗΣ 2.

Επιμέλεια έκθεσης: **Πασχάλης Σταμπουλίδης**

Την Παρασκευή, μετά το τέλος της 5ης συνεδρίας, στις 21:00, θα παρατεθεί μπουφές από τους μαθητές της ΔΥΠΑ Έβρου.

Ζωντανή μετάδοση από το κανάλι του Εργαστηρίου Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας στο YouTube

https://www.youtube.com/channel/UCmonXmd6n_kzEUTPhkklBgw